

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#)

vācu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Swipe to change

Juridisko profesiju veidi

Austrija

Šajā lapā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Austrijā.

Juridiskās profesijas — Ievads

Šobrīd Austrijas federālās zemes Tieslietu ministrijas pārziņā ir **1 693 tiesneši (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp Augstākajā tiesā).**

Tiesneši tiek iecelti amatā arī ārpus tieslietu sistēmas, piemēram, Administratīvajā tiesā (aptuveni 63) un Patvēruma tiesā.

Turklāt konkrētu lietu izskatīšanai tiek iecelti **tiesu piesēdētāji**, kas darbojas kā brīvprātīgie. Šīs personas darbojas kā piesēdētāji vai zvērinātie krimināllietās un kā tiesu piesēdētāji ar īpašām zināšanām komercietās, darba un sociālajās lietās.

Ir **375 prokurori (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp ģenerālprokuratūrā) un 4 864 ierēdņi un līgumdarbinieki (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp Augstākajā tiesā un ģenerālprokuratūrā)**, kas palīdz nodrošināt tiesu un prokuratūru pienācīgu darbību.

Labošanas iestāžu sistēmā kopā ir nodarbināts **3 631 cilvēks (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp Cietumu direkcijas darbinieki); šis skaits ietver 3 098 cietuma uzraugus** (tostarp 127, kas atbild par cietumnieku apmācību).

1. Tiesneši

Izglītība un iecelšana

Pēc tieslietu studiju pabeigšanas, kam seko tiesu prakse tiesnešu sagatavošanas dienesta ietvaros, tiesneši uzsāk praktiskās apmācības. Ik gadu tiek iecelti aptuveni 60–80 tiesnešu kandidātu. Tiesnešu sagatavošana (tostarp tiesu prakse) pamatā ilgst četrus gadus un notiek iecirkņa tiesās, apgabaltiesās, prokuratūrā, brīvības atņemšanas soda izciešanas iestādē, cietušo aizsardzības vai palīdzības centrā vai pie profesionāliem pušu pārstāvjiem (advokātiem, notāriem vai finanšu prokuroriem). Daļu no apmācības var iziet Augstākajā apgabaltiesā, Augstākajā tiesā, federālajā Tieslietu ministrijā, Cietumu direkcijā, probācijas dienestu centros, juridisko pilnvarnieku asociācijās vai bāriņtiesās, pilsoņu tiesību ombudu birojos vai atbilstošos uzņēmumos, vai finanšu sektorā. Tiesnešu sagatavošanas noslēgumā jākārtos tiesneša eksāmens.

Tiklīdz ir nolikts tiesneša eksāmens, tiesnešu kandidāti var pieteikties uz pastāvīgo tiesnešu amatu vakancēm.

Tiesnešus ieceļ federālais prezidents, kurš attiecībā uz vairumu amatu šo uzdevumu deleģē federālajam tieslietu ministram. Tiesneša amatā var iecelt tikai Austrijas pilsoņus.

Ir jānošķir tiesneši un tiesu piesēdētāji, kas piedalās tiesas sēdē. Tiesu piesēdētājiem nav nepieciešama juridiskā izglītība, un viņi strādā kā brīvprātīgie. Viņi var darboties kā piesēdētāji vai zvērinātie krimināllietās vai kā tiesu piesēdētāji ar īpašām zināšanām darba un sociālajās lietās.

Tiesneša statuss

Tiesnešiem ir valsts tiesiskās darba attiecības ar federālo valsti. Līdztekus Federālajai konstitūcijai **Likums par tiesnešu dienestu** ir galvenais juridiskais avots, kas regulē tiesnešu apmācību un profesionālo statusu. (Šā juridiskā avota pilnais nosaukums ir "Likums par tiesnešu un prokuroru dienestu"; jo daudzas normas, kas reglamentē tiesnešu un prokuroru darbību, piemēram, disciplinārā kārtība un dienesta apraksts, ir līdzīgas.)

Tiesneši tiek iecelti amatā uz neierobežotu laiku, bet pensijā aiziet tā gada beigās, kad sasniedz 65 gadu vecumu.

Atbilstīgi Federālās konstitūcijas 87. un 88. pantam tiesneši darbojas kā neatkarīgi valsts pārstāvji likumu skaidrošanā un lietu izskatīšanā. Šī neatkarība izpaužas kā tiesnešu neatkarība no rīkojumiem (neatkarība pēc būtības) un kā neiespējamība viņus atcelt no amata vai pārcelt citā amatā (personīgā neatkarība). Tiesnešiem saistoši ir tikai tiesību akti, un viņi lem, vadoties pēc saviem tiesiskajiem apsvērumiem. Viņiem nav saistoši arī citu tiesu iepriekš pieņemtie lēmumi līdzīgās lietās (precedenti).

Izņemot to, ka tiesneši uz visiem laikiem atkāpjas no amata, aizejot pensijā, pēc likumā noteiktā vecuma sasniegšanas, tiesnešus var atcelt no amata vai pārcelt citā amatā, vai atstādināt no amata pret viņu gribu tikai ar oficiālu tiesas lēmumu likumā noteiktajos gadījumos un veidā (Federālās konstitūcijas 88. pants).

Saskaņā ar Konstitūciju tiesnešu īpašais statuss ir piemērojams tikai tiesneša pienākumu pildīšanas laikā (veicot visas tiesnešu darbības, ko nosaka likums vai kas tiek paredzētas saskaņā ar lietu sadali). Ir izņēmums attiecībā uz "tiesas administrācijas" lietām (pasākumiem, lai nodrošinātu tiesu sistēmas darbību). Taču šādās lietās tiesneši ir neatkarīgi tikai tad, ja viņi izskata šādas lietas (piemēram, lietu sadale un priekšlikumi par kandidātiem tiesu vakantajos amatos) kolēģijās vai komisijās. Pretējā gadījumā viņiem ir saistoši augstākstāvošu amatpersonu rīkojumi. Fiksētā iztiesājamo lietu sadale nodrošina, ka tiek ievērotas Konstitūcijas garantētās tiesības uz tiesnesi.

Loma un pienākumi

Tiesneši atbild par **civillietu un krimināllietu izskatīšanu**. Administratīvajās un konstitucionālajās lietās viņi darbojas kā **administratīvo iestāžu darbību un lēmumu uzraugi un tiesību aktu atbilstības Konstitūcijai nodrošinātāji**.

Atbildība likuma priekšā

Disciplinārā tiesa: tiesnesis, kurš ir vainīgs savu profesionālo pienākumu pārkāpšanā, atbild disciplinārās tiesas priekšā; disciplināro tiesu izveido Augstākā apgabaltiesa vai Augstākā tiesa, un tajā ietilpst tikai tiesneši (disciplinārajām tiesām ir piekrišīgas arī lietas par prokuroru izdarītajiem pārkāpumiem).

Krimināltiesā: tiesnesis, kurš ir vainīgs savu profesionālo pienākumu pārkāpšanā un turklāt ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, atbild krimināltiesas priekšā (piemēram, par oficiālo pilnvaru jaunprātīgu izmantošanu).

Civiltiesā: persona, kas cietusi zaudējumus tiesneša (vai attiecīgā gadījumā — prokurora) nelikumīgas un sodāmas rīcības rezultātā, var izvirzīt prasību par šo zaudējumu piedziņu tikai pret valsti. Valsts var izmantot regresa tiesības pret tiesnesi (vai attiecīgā gadījumā — prokuroru), ja ir bijis tišs nodarījums vai rupja neuzmanība.

2. Prokurori

Organizācija

Prokuratūras hierarhiskā organizācija pamatā atbilst tiesu organizācijai.

Katrā tiesā, kuras jurisdikcijā ietilpst krimināllietu izskatīšana (t. i., pavisam 17 tiesas), ir prokuratūra. Turklāt ir Ekonomisko noziegumu apkarošanas centrālais dienests, kuram ir piekritīga lietu izskatīšana visā Austrijas teritorijā. Katrā Augstākajā apgabaltiesā ir virsprokuratūra, un Augstākajā tiesā ir ģenerālprokuratūra. Virsprokuratūra un ģenerālprokuratūra ir tieši pakļautas federālajam tieslietu ministram.

Prokuroru izglītība un iecelšana

Prokurora izglītība atbilst tiesneša izglītībai.

Katru personu, kas atbilst prasībām par iecelšanu tiesneša amatā, var iecelt arī par prokuroru.

Lai aizpildītu vakantus pastāvīgos prokuroru amatus, vakances publiski jāizsludina, tāpat kā pastāvīgo tiesnešu amatu vakances. Federālajam prezidentam ir tiesības iecelt prokurorus, bet, tāpat kā tiesnešu gadījumā, viņš iecelšanas tiesības attiecībā uz vairumu prokuroru pastāvīgo amatu deleģē federālajam tieslietu ministram.

Prokuroru statuss

Prokuratūras ir patsāvīgas tiesu iestādes, taču tās **nav neatkarīgas**. Tām ir hierarhiska struktūra, un tām ir saistoši virsprokuratūru un, visbeidzot, federālā tieslietu ministra rīkojumi.

Ir precīzas likuma normas, kas reglamentē tiesības dot rīkojumus. Virsprokuratūras vai federālā tieslietu ministra rīkojumus var izdot tikai rakstiski, un tiem ir jāpievieno paskaidrojuma raksts. Turklāt saņemtie rīkojumi jāreģistrē krimināllietas dokumentos. Federālajam tieslietu ministram ir ministra atbildība, un tādējādi viņam jāsniedz informācija Parlamentam, kura priekšā viņš ir atbildīgs.

Atsevišķo prokuratūru darbiniekiem ir jāievēro prokuratūras vadītāja norādījumi. Taču, ja viņi uzskata, ka norādījumi ir pretrunā ar likumu, viņi var pieprasīt rakstisku rīkojumu par šiem norādījumiem un var pat panākt savu atbrīvošanu no darba pie konkrētās krimināllietas. Tādējādi prokuratūru struktūra ir hierarhiska, ar augstākiem un zemākiem līmeņiem. Tas ir nepieciešams arī tādēļ, ka atšķirībā no tiesu nolēmumiem **prokuroru lēmumus nevar apstrīdēt ne ar kāda tiesiskās aizsardzības līdzekļa palīdzību.**

Loma un pienākumi

Prokuratūras ir īpašas institūcijas, kas ir **nodalītas no tiesām**. To uzdevums ir **aizsargāt sabiedrības intereses krimināllietu izskatīšanā**. Tas galvenokārt nozīmē apsūdzības uzrādīšanu personām un apsūdzības uzturēšanu kriminālajā tiesvedībā. Tāpēc tās dēvē arī par **apsūdzētājiem**. Kriminālajā tiesvedībā tās atbild arī par **pirmstiesas izmeklēšanu**.

Prokurori atbild par **apsūdzību sagatavošanu un uzturēšanu** gan apgabaltiesās, gan attiecīgo apgabaltiesu iecirkņa tiesās. Parasti iecirkņa tiesās apsūdzību uzrāda **iecirķņa prokurori**. Iecirkņa prokurori ir amatpersonas ar īpašām zināšanām, bet viņiem nav nepieciešams zinātniskais grāds.

Īpaša loma ir atvēlēta Ekonomisko noziegumu un korupcijas apkarošanas centrālajam dienestam, kura visu valsti aptverošajā jurisdikcijā vispirms ietilpst ierēdņu amatnoziegumi un ar korupciju saistīti nodarījumi un ekonomiskie noziegumi, kuru nodarītie zaudējumi pārsniedz EUR 5 000 000. Tā kompetencē ir arī finanšu noziegumi, kuru nodarītie zaudējumi pārsniedz EUR 5 000 000, īpašas sociālās krāpšanas lietas, parādnieka rīcība, kas kaitē kreditoriem, un pārkāpumi saistībā ar Likumu par akciju sabiedrībām vai Likumu par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību, ko izdarījuši atbilstoša lieluma uzņēmumi (kuru pamatkapitāls ir vismaz EUR 5 000 000 vai kuri nodarbina vairāk par 2 000 darbiniekiem).

Virsprokuratūras hierarhiski atrodas augstāk par prokuratūrām un sniedz atbalstu Augstākajām apgabaltiesām Vīnē, Grācā, Lincā un Insbrukā. Līdztekus **apsūdzības darbam Augstākajās apgabaltiesās** virsprokurori atbild arī par visu sava **iecirķņa prokuratūru dienesta uzraudzību** un ir tieši pakļauti federālajam tieslietu ministram.

Savukārt īpaša loma atvēlēta **ģenerālprokuratūrai**, kas izveidota pie Augstākās tiesas. Tā ir **tieši pakļauta federālajam tieslietu ministram**, un tai pašai nav tiesību izdot rīkojumus prokuratūrām un virsprokuratūrām. Tā arī neuzrāda apsūdzības, bet ir atbildīga par **atbalsta sniegšanu Augstākajai tiesai**. Tai ir īpašas pilnvaras iesniegt tā dēvētās anulēšanas sūdzības likuma prasību ievērošanas nolūkā krimināllietās, kurās pusēm nav (turpmāku) pārsūdzības iespēju. Tādējādi ģenerālprokuratūra pilda svarīgu funkciju vienotas tiesību aktu piemērošanas un juridiskās noteiktības nodrošināšanā krimināllietās.

Atbildība likuma priekšā

Prokuroru disciplinārā, kriminālā un civilā atbildība tiek reglamentēta tāpat kā tiesnešu atbildība.

3. Tiesu sekretāri

Organizācija

Austrijā tiesu sekretāri ir svarīgs tiesu sistēmas pīlārs. Vairāk nekā 80 % no visiem tiesu nolēmumiem civillietās šobrīd pieņem 662 tiesu sekretāri (2012. gada 1. novembra dati, kas atspoguļo faktiskos pilnslodzes ekvivalenta amatus, tostarp darbinieku izvietojuma grupu).

Izglītība

Lai varētu uzsākt tiesu sekretāra apmācību, kandidātam jābūt nokārtojušam diploma eksāmenus un/vai saņēmušam atestātu par skolas beigšanu, vai jābūt saņēmušam arodskolas diplomu (citiem vārdiem sakot, viņam jābūt atestātam par vidējās izglītības iegūšanu). Attiecīgo eksāmenu var aizstāt ar mācekļa darbu vai ar veiksmīgi pabeigtām studijām tehniskajā akadēmijā, kam seko veiksmīgi nolikts eksāmens, kas apliecina tiesības studēt.

Pirms tiesu sekretāra apmācību uzsākšanas attiecīgajai personai vismaz divus gadus jānostrādā tiesas birojā un jānoliek tiesas biroja eksāmens, kas paredzēts tiesu biroja darbiniekiem, kā arī speciālista dienesta eksāmens. Tikai pēc tam Augstākās apgabaltiesas prezidējošais tiesnesis var tiesas darbinieku uzņemt tiesu sekretāru apmācībā.

Lai kļūtu par tiesu sekretāru, jāmācās trīs gadi, un apmācība ietver:

darbu vienā vai vairākās tiesās, sagatavojoties darbam iecerētajā darbības jomā;

dalību pamatkursā un darbības jomas kursā, un

tiesu sekretāra eksāmena kārtošānu (eksāmenam ir divas daļas).

Pēc tiesu sekretāra eksāmena nokārtošanas tiesu sekretāra kandidāts saņem federālā tieslietu ministra izdotu diplomu.

Šis diploms nav tas pats, kas tiesu sekretāra apliecība, ko izsniedz tikai pēc trīs gadu apmācību programmas un kas apliecina pilnvarojumu darboties tiesu sekretāra profesijā. Tiesu sekretāra apliecība dod attiecīgajai tiesas amatpersonai fundamentālu pilnvarojumu nodarboties ar tieslietu jautājumiem, kas atbilst viņa darbības jomai attiecīgajā federālajā teritorijā.

Augstākās apgabaltiesas prezidējošajam tiesnesim pēc tam jānosaka tiesa, kurā konkrētā tiesas amatpersona strādās par tiesu sekretāru un, ja tas ir piemēroti, cik ilgi. Attiecīgās tiesas ietvaros tiesas pārvaldnieks nosūta tiesu sekretāru darbā uz tiesas departamentu, kuru vada tiesnesis, vai, ja tas ir piemēroti, uz vairākiem tiesas departamentiem. Attiecīgais tiesnesis atbild par lietu sadali tiesas departamenta ietvaros.

Tiesu sekretāru statuss

Tiesu sekretāri ir īpaši apmācīti tiesu ierēdņi, kam ar Austrijas Federālo konstitūciju (87. punkta a) apakšpunkts) un Likumu par Austrijas tiesu sekretāriem ir nodota īpaši norādītu jautājumu izskatīšana pirmās instances civillietās. Viņiem ir saistoši tikai tā tiesneša norādījumi, kam atbilstoši lietu sadalījumam ir uzticēta lietas izskatīšana. Tiesnesis jebkurā laikā un jebkurā posmā var pats pārņemt lietas izskatīšanu. **Tiesu sekretāri var izdot tikai tiesas rīkojumus.**

Tiesneši var atļaut šo rīkojumu pārsūdzēšanu. Pastāv arī tāds tiesiskās aizsardzības līdzeklis kā lūgums nodot lietu izskatīšanai tiesnesim.

Praksē tiesu sekretāri strādā maksimāli patstāvīgi, cik nu tas vien ir iespējams. Tiesnešu norādījumi nav ierasti un tie tiek doti ārkārtīgi reti.

Loma un pienākumi

Tiesu sekretārus izmanto šādās jomās:

civilprocess, izpildes un maksātnespējas jautājumi ("parāda nokārtošanas process");

bezstrīdus tiesvedība;

Zemes reģistra un kuģu reģistra jautājumi;

Uzņēmumu reģistra jautājumi.

Katrai no šīm darbības jomām nepieciešama īpaša apmācība un īpaša iecelšana tiesu sekretāra amatā darbībai attiecīgajā jomā.

Pienākumu sadalījums starp tiesnešiem un tiesu sekretāriem

Tiesu sekretāra darbības joma neietver visu darbu un lēmumus, kas saistīti ar iepriekšminētajām darbības jomām. Tiesu sekretāru konkrētā darbības joma ir noteikta Austrijas Likumā par tiesu sekretāriem, un katrā darbības jomā ir atšķirīgs pienākumu apjoms.

Tiesu sekretāru kompetences lokā cita starpā ietilpst:

brīdinājumi par saistību neizpildi;

tiesnešu nolēmumu juridiskā spēka un izpildāmības apliecināšana darbības jomas ietvaros;

lēmumi par iesniegumiem par juridisko palīdzību tiesas sekretāra vadītos procesos;

oficiālu aktu izpildīšana, pamatojoties uz iekšzemes tiesas vai iekšzemes iestādes tiesiskās palīdzības lūgumu.

4. Advokāti

Vispārīga informācija

Advokāti ir aicināti pārstāvēt puses un ir pilnvaroti to darīt visos tiesas un ārpus tiesas procesos visās publisko un privāto tiesību lietās visās Austrijas Republikas tiesās un valsts iestādēs.

Ja kāds vēlas darboties kā advokāts Austrijā, nav nepieciešama oficiāla iecelšana, taču tiesības uzsākt profesionālu praksi ir atkarīga no turpmāk izklāstīto prasību izpildes.

Materiālā tiesību bāze ietver Austrijas Juristu kodeksu (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 96/1896), Advokātu un advokātu kandidātu disciplināros statūtus (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 474/1990), Federālo likumu par juristu tarifiem (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 189/1969) un Likumu par juristu eksāmeniem (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 556/1985).

Priekšnoteikumi prakses uzsākšanai

Pēc Austrijas tiesību studiju pabeigšanas katram, kas vēlas darboties advokāta profesijā, jāpierāda, ka viņš kopumā vismaz piecus gadus ir veicis profesionālu juridisko darbu, turklāt vismaz piecus mēnešus no šā laika ir nostrādājis tiesā vai prokuratūrā un trīs gadus ir strādājis kāda Austrijas advokāta birojā kā advokāta kandidāts.

Advokāta eksāmenu, kas ir priekšnoteikums lai praktizētu kā advokāts, var kārtot pēc trīs gadu ilga praktiskā darba, turklāt vismaz piecus mēnešus no šā laika jānostrādā tiesā un vismaz divus gadus no šā laika — advokāta birojā. Lai varētu piedalīties eksāmenā, ir jāpiedalās arī obligātajā apmācībā, ko advokātu kandidātiem noteikusi advokātu padome.

Persona, kas atbilst minētajām prasībām, var tikt ierakstīta attiecīgās advokātu padomes sarakstos, kuras jurisdikcijā tā praktizēs.

Īpašos gadījumos ārvalstu advokāts, Eiropas Savienības dalībvalsts pilsonis vai citas Eiropas Ekonomikas zonas konvencijas līgumvalsts vai Šveices pilsonis var Austrijā:

īslaicīgi strādāt kā advokāts;

iesniegt pieteikumu par iekļaušanu atbilstošās advokātu padomes advokātu sarakstā pēc piemērotības eksāmena nokārtošanas, vai nekavējoties reģistrēt praksi Austrijā, iepriekš nekārtojot piemērotības eksāmenu un izmantojot profesionālo amata nosaukumu, kas tiek izmantots izcelsmes zemē, un pilnībā integrēties Austrijas juridiskajā sistēmā pēc trīs gadus ilgas "faktiskas un regulāras" profesionālās prakses Austrijā.

Atsevišķos gadījumos GATS dalībvalsts advokātu padomes biedrs var darboties kā advokāts Austrijā, īslaicīgi veicot atsevišķus precīzi definētus darbus.

Atbildība likuma priekšā

Advokāti, kas pārkāpj profesionālos pienākumus vai apkauno profesiju, atbild vietējās advokātu padomes izraudzītās disciplinārpadomes priekšā. Sodi, ko var uzlikt disciplinārpadome, var ietvert attiecīgās personas izslēgšanu no advokātu saraksta. Otrās instances lēmumus pieņem Augstākā apelācijas un disciplinārā komisija, kas darbojas četru personu sastāvā, kurā ietilpst divi Augstākās tiesas tiesneši un divi advokāti.

Papildus advokātiem ir skaidri paredzēta arī kriminālā un civiltiesiskā atbildība.

Advokātu padomes, Austrijas Advokatūras padome

Advokātu padomi veido federālās zemes advokāti un advokātu kandidāti, kas reģistrēti attiecīgajā sarakstā. Advokātu padomes ir publisko tiesību iestādes un autonomas pašregulējošas institūcijas.

Uzdevumu koordinēšanas nolūkā atsevišķo federālo zemju advokātu padomes deleģē pārstāvjus, kas veido kopīgu federālā līmeņa pārstāvniecības institūciju — Austrijas Advokatūras padomi (<http://www.rechtsanwaelte.at/>).

5. Notāri

Vispārīga informācija

Notāri kā neatkarīgs un objektīvs justīcijas preventīvās īstenošanas institūts sniedz pakalpojumus sabiedrībai, kas meklē juridisku palīdzību, lai nokārtotu savas privātās tiesiskās attiecības.

Viņu galvenais pienākums ir piedalīties juridiskajos procesos un sniegt juridisku palīdzību sabiedrībai. Notāri sagatavo publiskus aktus, glabā trešo personu lietas, sagatavo privātus aktus un pārstāv puses, galvenokārt bezstrīdus jomā. Notāri darbojas arī kā tiesas pārstāvji bezstrīdus procedūras ietvaros. Īpaši, ar viņiem kā "tiesu pilnvarotajiem" konsultējas par testamentu apstiprināšanas kārtību.

Notāriem jānodrošina mirušas personas mantas saglabāšana un nodošana tiesīgajām personām. Šā darba veikšanai nepieciešamas īpašas zināšanas par mantojuma tiesībām un bezstrīdus kārtību, kas nozīmē arī to, ka sabiedrība pastāvīgi konsultējas ar notāriem, lai saņemtu palīdzību testamentu sastādīšanā un, īpaši, lai saņemtu padomu un nodrošinātu pārstāvību mantojumu lietās.

Notāri ieņem valsts amatu, bet nav ierēdņi. Viņi uzņemas komercrisku par prakses vietas uzturēšanu, bet nevada uzņēmumu. Viņi darbojas līdzīgi kā brīvo profesiju pārstāvji, bet kā tiesu pilnvarotie ir tiesu sistēmas amatpersonas. Notāra darbs ir pamatdarbs, un to nevar apvienot ar advokāta darbu.

Notāru amata vietu skaita un darbības vietu pārmaiņas tiek veiktas saskaņā ar federālā tieslietu ministra noteikumiem. Pašlaik Austrijā ir 490 notāru amata vietas.

Šīs darbības jomas materiālo tiesību bāze ietver Notāru kodeksu (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 75/1871), Likumu par notāriem aktiem (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 76/1871), Likumu par notāru nodevām (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 576/1973), Likumu par notāru eksāmenu (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 522/1987), Likumu par tiesu pilnvarotajiem (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 343/1970) un Likumu par notāru kā tiesas pilnvaroto nodevām (Imperiālais juridiskais vēstnesis Nr. 108/1971).

Izglītība

Katram, kas ir pabeidzis tieslietu studijas (Austrijas tiesību studijas) un interesējas par notāra profesiju, jāmeklē notārs, kas viņu pieņems darbā un liks ierakstīt viņa vārdu un uzvārdu notāru kandidātu sarakstā.

Ierakstīšana notāru kandidātu sarakstā, ko uztur atbildīgā Notāru padome, ir atļauta tikai tad, ja attiecīgā persona ir piecus mēnešus veikusi tiesu praksi kā praktizējošs jurists tiesā vai prokuratūrā un vēl nav sasniegusi 35 gadu vecumu brīdī, kad tā tiek pirmo reizi ierakstīta kandidātu sarakstā.

Lai varētu kārtot notāra eksāmenu, notāra kandidātam jāapmeklē obligātā apmācība, ko noteikusi Notāru padome.

Notāra eksāmens kārojams divās daļās.

Notāra kandidāts var kārtot eksāmena pirmo daļu pēc tam, kad viņš 18 mēnešus ir bijis kandidāts, bet ne vēlāk kā piektā kandidāta gada beigās, citādi viņa vārds un uzvārds svītrojams no kandidātu saraksta.

Otrā daļa kārojama pēc vismaz gadu ilgas turpmākas praktiskas darbības notāra kandidāta statusā. Notāra eksāmena otrā daļa jānokārto ne vēlāk kā pirms desmitā kandidāta gada beigām, citādi kandidāta vārds un uzvārds tiek svītrots no saraksta.

Iecelšana

Notāru amati, kas kļuvuši vakanti vai radīti no jauna, ir publiski jāizsludina, pirms tie tiek ieņemti. Likums (Austrijas Notāru noteikumu 6. punkts) cita starpā paredz, ka pretendentiem uz notāra amatu jābūt:

ES vai citas EEZ dalībvalsts vai Šveices pilsoņiem;

veiksmīgi pabeigušiem Austrijas tiesību studijas;

nokārtojušiem notāra eksāmenu un

jāspēj pierādīt, ka viņi septiņus gadus ir strādājuši jurista profesijā, tostarp vismaz trīs gadus ir bijuši notāra kandidāti pēc notāra eksāmena nokārtošanas.

Šīs pamatprasības tomēr nedod tiesības tikt ieceltam par notāru. Iecelšanas procedūras ietvaros pretendētus novērtē un sarindo Notāru padome, kam ir attiecīgā ģeogrāfiskā jurisdikcija, un pēc tam – atbildīgās apgabaltiesas un Augstākās apgabaltiesas personāla daļas; izšķirošs faktors ir praktiskās darbības ilgums. Gan Notāru padome, gan abas personāla daļas katra iesniedz federālajam tieslietu ministram sarakstu ar trim pretendentu vārdiem. Lai gan šie priekšlikumi ministram nav saistoši, praksē viņš ieceļ tikai kādu no nosauktajiem pretendentiem.

Persona var praktizēt kā notārs līdz tā kalendārā gada 31. janvārim, kas seko viņa 70. dzimšanas dienai. Nav atļauts oficiāli pārcelt notāru uz citu notāra amatu.

Notāru darbības uzraudzība; atbildība likuma priekšā

Ņemot vērā notāru pienākumus, kas saistīti ar publisku dokumentu sagatavošanu un darbošanos kā tiesu pilnvarotajiem, notāru darbība tiek īpaši uzraudzīta. Par notāru darbības uzraudzību atbild federālais tieslietu ministrs, Tiesu administrācijas departaments un tieši Notāru palātas.

Notāriem ir savs disciplinārlikums. Pirmajā instancē sodu par disciplinārpārkāpumiem nosaka Augstākā apgabaltiesa kā notāru disciplinārtiesa, un otrajā instancē — Augstākā tiesa kā notāru disciplinārtiesa, un lietas izskatošo tribunālu sastāvā katrā gadījumā jābūt arī notāriem. Sodi, ko var uzlikt disciplinārtiesas, ietver arī atcelšanu no amata. Sodus par parastiem tiesību normu aizskārumiem uzliek Notāru padome.

Papildus disciplināratbildībai notāriem ir skaidri paredzēta arī kriminālā un civiltiesiskā atbildība.

Ja notāri darbojas kā tiesu pilnvarotie, viņi krimināllikuma nolūkiem tiek uzskatīti par ierēdņiem un tādējādi atbild par "amata noziegumiem", kas īpaši ietver oficiālo pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu. Viņu civiltiesiskā atbildība tiek reglamentēta citādi. Ja viņi darbojas kā tiesu pilnvarotie, viņiem paredzētas tāda pašas atbildības normas kā tiesnešiem un prokuroriem. Tādējādi personas pret viņiem nevar celt tiesas prasības, bet tā vietā ir jāceļ prasības par kompensāciju pret valsti. Valsts var celt regresa prasību, ja ir noticis tīšs nodarījums vai rupja neuzmanība. Izņemot darbību tiesu pilnvaroto lomā, notāriem ir tieša civiltiesiskā atbildība pret personām.

Notāru palātas, Austrijas Notāru padome

Notāru plātu veido notāri, kuru prakse atrodas kādā federālajā zemē vai kuri ir ierakstīti šīs federālās zemes notāru kandidātu sarakstā. Vīnes, Lejasaustrijas un Burgenlandes federālajām zemēm ir savs kopīgs notariāts; tāds ir arī Tiroles un Forarlbergas federālajām zemēm.

Notāru palāta atbild par profesijas cieņas un goda saglabāšanu un tās interešu pārstāvību.

Katrai notāru palātai no savu dalībnieku vidus ir jāievēl Notāru padome. Notāru padomi veido notārs prezidents un locekļi — seši citi notāri (Vīnē — divpadsmit) un trīs notāru kandidāti (Vīnē — seši).

Austrijas Notāru padomi (<http://www.notar.at/>) veido federālo zemju Notāru padomes. Austrijas Notāru padomes uzdevums ir pārstāvēt notārus un aizstāvēt viņu intereses un rūpes lietās, kas attiecas uz Austrijas notāriem kopumā, vai lietās, kas ir plašākas par atsevišķu Notāru padomju darbības jomu.

Saites

Juridiskās profesijas – Austrija

Lapa atjaunināta: 26/06/2013

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.